

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-12-14/2013
P/13/163

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/163 – Gospodarka rybacka na jeziorach Skarbu Państwa w województwie warmińsko-mazurskim
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontrolerzy	1. Piotr Wanic – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86432 z dnia 20 września 2013 r. 2. Waldemar Żarnoch – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 864411 z dnia 4 października 2013 r. <i>(dowód: akta kontroli str. 1-4)</i>
Jednostka kontrolowana	Gospodarstwo Rybackie Bartoły Wielkie Piotr Fenicki, Bartoły Wielkie 34, 11-010 Barczewo (zwane dalej „Gospodarstwem”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Fenicki – osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą tej oceny jest właściwe prowadzenie odłowów w użytkowanych obwodach rybackich oraz dokonywanie zarybień wymaganymi dawkami.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły natomiast:

- niewywiązania się z obowiązków określonych w umowach z RZGW w zakresie informowania o planowanym terminie odłowów oraz dokonywania zarybień w terminie nie krótszym niż 14 dni (w 66 przypadkach),
- nieoznakowania obrębów ochronnych ustanowionych w ramach użytkowanych obwodów rybackich,
- określenia w Regulaminie Amatorskiego Połowu Ryb okresów ochronnych dla jednego gatunku ryby niezgodnie z wymogami operatu rybackiego,
- przypadków prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej niezgodnie z postanowieniami rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prowadzenie połowów ryb i uzyskiwanie z tego tytułu przychodów

Opis stanu
faktycznego

1.1. W ramach prowadzonej gospodarki rybackiej Gospodarstwo użytkowało sześć obwodów rybackich o łącznej powierzchni 2.295,39 ha, tj. obwody rybackie:

- jeziora Wulpińskiego (Tomaszkowskiego) na rzece Giława nr 1 w zlewni rzeki Pasłęki o powierzchni 795,62 ha (w skład obwodu wchodziły dwa jeziora),
- jeziora Kinkajmskiego w zlewni rzeki Łyny nr 56 o powierzchni 148,08 ha (jedno jezioro),
- jeziora Pisz w zlewni rzeki Łyny nr 26 o powierzchni 595,33 ha (siedem jezior),
- jeziora Kielarskiego w zlewni rzeki Łyny nr 10 o powierzchni 144,29 ha (dwa jeziora),
- jeziora Ukiel w zlewni rzeki Łyny nr 12 o powierzchni 415,30 ha (jedno jezioro),
- jeziora Kiermas w zlewni rzeki Łyny nr 42 o powierzchni 196,77 ha (trzy jeziora).

Wykorzystywanie ww. obwodów przez Gospodarstwo odbywało się na podstawie pięciu umów użytkowania prawa rybackiego zawartych w 2006 r. z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej („RZGW”) w Warszawie oraz jednej umowy użytkowania zawartej w 2006 r. z RZGW w Gdańsku (dotyczyło to obwodu rybackiego jeziora Wulpińskiego).

Dla każdego z obwodów rybackich Gospodarstwo posiadało pozytywnie zaopiniowany operat rybacki (z 2006 r.). W każdym przypadku Gospodarstwo władało całym obwodem rybackim, tj. zasadniczym i uzupełniającym.

(dowód: akta kontroli str. 5-76)

1.2. W okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. narządami rybackimi dokonano połowów ryb w ilości 62.494,30 kg, uzyskując z tego tytułu przychody w łącznej kwocie 411.743,95 zł, w tym:

- w 2010 r. – 12.612,50 kg (79.937,65 zł),
- w 2011 r. – 17.882,30 kg (108.614,70 zł),
- w 2012 r. – 23.973,50 kg (151.304,10 zł),
- w okresie od stycznia do czerwca 2013 r. – 8.026,00 kg (71.887,50 zł).

(dowód: akta kontroli str. 77-78)

1.3. W umowach zawartych z RZGW w Warszawie i Gdańsku zapisano m.in., że Gospodarstwo zobowiązane jest do użytkowania obwodu rybackiego zgodnie z dobrą praktyką oraz zasadami racjonalnej gospodarki rybackiej, a także do prowadzenia na terenie całego obwodu racjonalnej gospodarki zgodnie z przedłożonym operatem rybackim, w szczególności poprzez m.in. coroczne odławianie ryb na poziomie wskazanym w operacie rybackim.

W operatach rybackich (dotyczących sześciu ww. obwodów) nie wskazano jednak ilości ryb przeznaczonych do corocznego odławiania. Z wyjaśnień Piotra Fenickiego wynika, iż szacowana ilość odławianych corocznie ryb jest ustalana na podstawie własnego doświadczenia oraz danych dotyczących połowów z ubiegłych lat.

(dowód: akta kontroli str. 54-76 i 79-81)

Gospodarstwo posiadało zezwolenia Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego na połów ryb w okresie ochronnym, tj.:

- Decyzją z 26 stycznia 2010 r. zezwolono na połów tarlaków szczupaka do celów zarybieniowych w okresie ochronnym, tj. od 1 marca 2010 r. do 30 kwietnia 2010 r. w łącznej ilości 2.450 kg (z 12 jezior) oraz na połów tarlaków

sandacza do celów zarybieniowych w okresie ochronnym, tj. od 1 marca 2010 r. do 31 maja 2010 r. w ilości 200 kg (cztery jeziora).

- Decyzją z 18 października 2010 r. zezwolono na połów tarlaków sielawy w okresie ochronnym, tj. od 1 listopada do 31 grudnia 2010 r. z jezior: Ukiel (1.000 kg), Wuplińskiego (1.000 kg), Kierzlińskiego (500 kg) oraz Dobrą (300 kg).
- Decyzją z 14 lutego 2011 r. zezwolono na połów tarlaków szczupaka do celów zarybieniowych w okresie ochronnym, tj. od 1 marca 2011 r. do 30 kwietnia 2011 r. w łącznej ilości 2.650 kg (z 12 jezior) oraz na połów tarlaków sandacza do celów zarybieniowych w okresie ochronnym, tj. od 1 marca 2011 r. do 31 maja 2011 r. w łącznej ilości 200 kg (z czterech jezior).
- Decyzją z 29 września 2011 r. zezwolono na połów tarlaków sielawy w okresie ochronnym, tj. od 15 października 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. z jezior: Ukiel (1.000 kg), Wuplińskiego (1.000 kg), Kierzlińskiego (500 kg) i Dobrą (300 kg).
- Decyzją z 16 października 2012 r. zezwolono na połów tarlaków siei i sielawy w okresie ochronnym, tj. od dnia otrzymania decyzji do 31 grudnia 2012 r. w ilości 150 kg siei i 2.800 kg sielawy (z czterech jezior).
- Decyzją z 26 grudnia 2012 r. zezwolono na połów tarlaków szczupaka do celów zarybieniowych w okresie ochronnym, tj. od 1 marca 2012 r. do 30 kwietnia 2012 r. w ilości 3.150 kg (z 14 jezior) oraz od 1 marca 2012 r. do 31 maja 2012 r. w ilości 250 kg (z pięciu jezior).
- Decyzją z 4 marca 2013 r. zezwolono na połów tarlaków szczupaka do celów zarybieniowych w okresie ochronnym, tj. od dnia otrzymania decyzji do 30 kwietnia 2013 r. w łącznej ilości 3.450 kg (z 14 jezior) oraz do 31 maja 2013 r. – 250 kg (pięć jezior).

Przeprowadzona w toku kontroli analiza protokołów połowu ryb i raków z okresu 2010 r. – I półrocza 2013 r. wykazała, że połowów dokonano w terminach i w ilości nieprzekraczającej limitów określonych w ww. decyzjach Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

(dowód: akta kontroli str. 82-91)

Ustalone
nieprawidłowości

Gospodarstwo nie wywiązało się z obowiązku informowania RZGW o planowanym miejscu i terminie połowów. Według postanowień § 6 zawartych umów, wymogiem było każdorazowe pisemne powiadomienie dyrektora RZGW, z 14-dniowym wyprzedzeniem, o planowanym miejscu i terminie m.in. połowu ryb i raków w obwodzie rybackim, w przypadkach określonych w § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2003 r. w sprawie dokumentacji prowadzonej przez uprawnionego do rybactwa² (zwanego dalej „rozporządzeniem z 30 września 2003 r.”).

Piotr Fenicki wyjaśnił, że brak jest możliwości dokładnego określenia terminu dokonywania połowu tarlaków co najmniej z 14-dniowym wyprzedzeniem. Powodem tego są trudności w określeniu dokładnego terminu, w którym ryby będą gotowe do odbycia tarła w danym jeziorze. O gotowości tej decyduje bowiem temperatura wody, którą trudno przewidzieć. Prowadząc gospodarkę rybacką na kilkunastu jeziorach decyzja o terminie i lokalizacji połowu zapada z kilkudniowym wyprzedzeniem.

(dowód: akta kontroli str. 54-76, 79-81 i 92)

Opis stanu
faktycznego

1.4. Oprócz połowów dokonywanych na podstawie stosownych decyzji Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego na odstępstwa od zakazów określonych w ustawie o rybactwie śródlądowym, połowy ryb dokonywane były wyłącznie poza

² Dz. U. nr 180, poz. 1766 ze zm.

okresami ochronnymi określonymi w § 7 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie³ (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie połowu ryb”).

(dowód: akta kontroli str. 93)

1.5. W dniu 9 października 2013 r. dokonano oględzin dwóch łodzi rybackich wykorzystywanych do połowu ryb, rybackich narzędzi połowowych (wontonów i niewodów), a także czynności połowu przeprowadzonych w obwodzie rybackim jeziora Pisz na jeziorze Tumiańskim. Ustalono m.in. że:

- zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy o rybactwie śródlądowym i § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie połowu ryb narzędzia rybackie oznakowane zostały symbolem Gospodarstwa, zaś łodzie rybackie numerami rejestracyjnymi umieszczonymi na zewnętrznych płaszczyznach burt,
- wielkość oczek 15 wontonów wykorzystywanych do czynności połowu poddanych oględzinom wynosiła: 90 mm (w przypadku 5 szt.) i 55 mm (10 szt.), co było zgodne z wymogami §11 ust. 1 ww. rozporządzenia,
- w toku czynności połowu poddanych oględzinom złowiono: jednego sandacza (1,5 kg o wymiarze 55 cm), dwa szczupaki (1,8 kg o wymiarze 55 cm), cztery leszcze (jeden o wadze 1,9 kg i wymiarze 50 cm oraz trzy – 1,6 kg i wymiarze 30 cm); wymiary poszczególnych odłowionych ryb były zatem nie mniejsze niż określone w § 6 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 94-98)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zarybianie wód oraz ponoszone nakłady na ten cel

Opis stanu
faktycznego

W okresie 2010-2012 r. Gospodarstwo dokonywało zarybień w strukturze gatunkowej oraz w wielkościach nie mniejszych niż zostały określone w operatach rybackich.

Stosownie do postanowień zawartych umów z RZGW, Gospodarstwo zobowiązane było do powiadamiania RZGW, co najmniej z 14-dniowym wyprzedzeniem o planowanym miejscu i terminie zarybień.

W każdym przypadku zarybień wykonanych w okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. (109) informowano RZGW o miejscu i terminie przeprowadzenia takich czynności.

Ustalone
nieprawidłowości

W 66 przypadkach (60,5%) informacje te przekazane zostały jednak w terminie krótszym niż wymagane 14 dni. I tak:

- w 2010 r. spośród 32 zarybień, w 18 przypadkach powiadomiono RZGW w terminie krótszym niż 14 dni (56,3%),
- w 2011 r. spośród 30 zarybień – odpowiednio w 19 przypadkach (63,3%),
- w 2012 r. spośród 32 zarybień – w 22 przypadkach (68,8%),
- w I półroczu 2013 r. spośród 15 zarybień – w 7 przypadkach (46,7%).

Według wyjaśnień Piotra Fenickiego, nieinformowanie RZGW o planowanej dacie zarybień z 14-dniowym wyprzedzeniem wynikało z braku możliwości dokładnego przewidzenia daty zarybienia. Terminy wylęgu ryb i odbioru materiału zarybieniowego często zależą od czynników zewnętrznych, np. pogody czy dostępności ryb na rynku.

(dowód: akta kontroli str. 54-76, 79-81 i 99-108)

³ Dz. U. nr 138, poz. 1559 ze zm.

W okresie 2010 r. - I półrocza 2013 r. Gospodarstwo poniosło szacunkowe koszty związane z zarybieniem w wysokości 770,0 tys. zł, w tym: w 2010 r. – 194,3 tys. zł, w 2011 r. – 193,5 tys. zł, w 2012 r. – 193,9 tys. zł oraz w I półroczu 2013 r. – 188,2 tys. zł. Piotr Fenicki wyjaśnił: „nie ma możliwości dokładnego oszacowania kosztów zarybień materiałem wyprodukowanym przez moje Gospodarstwo. Nie jestem w stanie dokładnie określić jaka część kosztów całkowitych jest przyporządkowana danemu gatunkowi ryby. Jedynie w odniesieniu do zakupu narybku węgorza jest to koszt dokładny, ponieważ dotyczy zakupu od danego dostawcy.”

(dowód: akta kontroli str. 79-81 i 109-110)

Wszystkie obwody rybackie użytkowane przez Gospodarstwo znajdowały się w dorzeczu Wisły. Z informacji uzyskanej z Polskiego Związku Wędkarskiego Gospodarstwa Rybackiego PZW w Suwałkach wynika, że Gospodarstwo zakupiło 19 kwietnia 2011 r. materiał zarybieniowy sielawy (2,0 mln sztuk), który pochodził z dorzecza Niemna. Zgodnie jednak z informacją uzyskaną z Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, w ramach prowadzenia gospodarki rybackiej dopuszczalne jest zarybianie wód obwodów rybackich jednego dorzecza narybkiem pochodzącym z innego dorzecza. W przypadku np. sielawy pochodzenie materiału zarybieniowego z tego samego dorzecza nie ma znaczenia.

(dowód: akta kontroli str. 111-120)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Działania na rzecz ochrony rybostanu wód

3.1. Zarządzeniem nr 59 z dnia 15 grudnia 1987 r. Wojewoda Olsztyński ustanowił trzy obręby ochronne w obwodach rybackich użytkowanych przez Gospodarstwo, tj.:

- dla sielawy w ramach obwodu rybackiego jeziora Wulpińskiego o powierzchni 20 ha, obejmujący pas jeziora o długości 300 m i szerokości 100 m przy północnym brzegu wschodniej części jeziora (okres ochronny od 15 października do 15 kwietnia),
- dla leszcza w ramach obwodu rybackiego jeziora Wulpińskiego o powierzchni 10 ha, w północnej zatoce i pasie przybrzeżnym jeziora (od 15 kwietnia do 15 czerwca),
- dla sielawy w ramach obwodu rybackiego jeziora Ukiel o powierzchni 8 ha, pas przybrzeżny jeziora obejmujący południowo-wschodni brzeg jeziora przy osiedlu Likuzy (od 15 października do 15 kwietnia).

Kontrola NIK wykazała, że powierzchnia obrębu ochronnego dla sielawy określona w operacie rybackim dla Jeziora Wulpińskiego (3 ha) była niezgodna z powierzchnią tego obrębu wskazaną w ww. zarządzeniu Wojewody Olsztyńskiego (20 ha).

W złożonym wyjaśnieniu Piotr Fenicki podał, że „podczas sporządzania tego operatu nie mogłem dotrzeć do zarządzenia nr 59 Wojewody Olsztyńskiego, zatem oparłem się na poprzednim operacie rybackim. Zamierzam wobec tego sprostować błąd w tym zakresie.”

(dowód: akta kontroli str. 5-8 i 79-81)

Gospodarstwo w okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. nie występowało do Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego o ustanowienie obrębów ochronnych w ramach użytkowanych obwodów rybackich.

Piotr Fenicki w złożonym wyjaśnieniu podał, że „Mam zamiar wystąpić do Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego o likwidację wszystkich trzech obrębów ochronnych. Moim zdaniem utrzymywanie ustanowionych obrębów ochronnych jest bezcelowe, ponieważ stan ichtiofauny w tych jeziorach jest zadawalający. W obrębie

ochronnym na Jeziorze Wulpińskim nie zaobserwowano tarła leszcza. Tarło to odbywa się w innych miejscach poza obrębem ochronnym. Tarło sielawy jest wspomagane przez sztuczne zarybienia.”

(dowód: akta kontroli str. 79-81 i 121)

Ustalone
nieprawidłowości

3.2. Przeprowadzone 11 października 2013 r. oględziny trzech obrębów ochronnych ustanowionych w ramach dwóch obwodów rybackich wykazały, że wbrew obowiązкови określoneму w § 16 rozporządzenia w sprawie połowu ryb nie były one oznakowane. Zgodnie z wyjaśnieniami Piotra Fenickiego, ich nieoznaczenie wynika z tego, że niecelowe byłoby wskazywanie tych miejsc potencjalnym kłusownikom jako miejsca połowu.

(dowód: akta kontroli str. 79-81 i 122)

Opis stanu
faktycznego

3.3. W okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. Gospodarstwo jeden raz wystąpiło do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zezwolenia na odstrzał 150 kormoranów na czterech jeziorach, tj. Wulpińskim, Pisz, Tumiańskim i Świętajno. We wniosku z 23 lutego 2010 r. (i jego uzupełnieniu z 26 kwietnia 2010 r.) zapisano m.in., że według własnych obserwacji m.in. na jeziorze Wulpińskim występuje 415 gniazd kormoranów oraz 2.075 ptaków.

W dniu 31 maja 2010 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie wydał decyzję wyrażającą zgodę na zabicie do 150 osobników kormorana czarnego na jeziorach: Pisz, Tumiańskie i Świętajno w okresie od 1 sierpnia do 31 listopada 2010 r. W decyzji tej wskazano również, że „z terenu odstrzału wyłączono jezioro Wulpińskie, gdyż znajduje się na nim kolonia lęgowa kormoranów”.

Od decyzji tej Gospodarstwo odwołało się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, nie zgadzając się z zakazem prowadzenia odstrzału na jeziorze Wulpińskim. W dokumentacji Gospodarstwa brak było rozstrzygnięcia wydanego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Pismem z 8 lutego 2011 r. Gospodarstwo poinformowało Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Olsztynie, że z uwagi na nieotrzymanie żadnej odpowiedzi od Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na odwołanie, w 2010 r. nie dokonano odstrzału ani jednej sztuki kormorana czarnego.

(dowód: akta kontroli str. 123-130)

W złożonym wyjaśnieniu Piotr Fenicki podał, że w okresie 2010 r. - I półr. 2013 r. nie podejmował żadnych działań w terenie związanych z ograniczeniem populacji kormorana, za wyjątkiem wystąpienia w lutym 2010 r. do RDOŚ w Olsztynie o zgodę na odstrzał.

(dowód: akta kontroli str. 79-81)

3.4. W okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. w Gospodarstwie nie były zatrudnione osoby na stanowiskach strażników rybackich. Osoby świadczące pracę w Gospodarstwie nie były zatrudnione również jako strażnicy Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie.

(dowód: akta kontroli str. 121)

3.5. W okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. Gospodarstwo nie ubiegało się o dofinansowanie realizowanych działań ochronnych ze środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

(dowód: akta kontroli str. 131)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Sprzedaż zezwoleń na amatorski połów ryb

4.1. W okresie 2010-2012 r. Gospodarstwo sprzedało 16.551 zezwoleń okresowych na amatorski połów ryb o łącznej wartości 833.174 zł, w tym:

- w 2010 r. – 5.105 zezwoleń (250.990 zł),
- w 2011 r. – 5.544 zezwolenia (274.946 zł),
- w 2012 r. – 5.902 zezwolenia (307.238 zł).

W I półroczu 2013 r. Gospodarstwo sprzedało zezwolenia na kwotę 170.710 zł (z uwagi na roczne rozliczenia ze sklepami rybackimi, za pomocą których sprzedawane są zezwolenia, w czasie kontroli Gospodarstwo nie dysponowało danymi o liczbie sprzedanych zezwoleń).

(dowód: akta kontroli str. 132)

W zezwoleniach ustalone zostały m.in. warunki uprawiania amatorskiego połowu ryb. Określono w nich, że:

- obowiązują dobowe limity połowu w postaci: 4 sztuk lina, karasia pospolitego, karpia i amura; 3 sztuk – szczupaka, bolenia i miętusa, 2 sztuk – siei, węgorza i sandacza; łączna ilość zabranych ww. gatunków ryb nie może przekroczyć 6 sztuk,
- limity wagowe wynoszą: do 10 kg łącznie (lub 10 szt.) w przypadku leszcza, płoci, wzdregi i karasia srebrzystego oraz do 5 kg łącznie w przypadku okonia, klenia, jazia i jelca; limity w tym zakresie nie dotyczą krąpia, uklei, jazgarza, sumika karłowatego oraz ciernika;
- niektóre obowiązujące wymiary ochronne wynoszą: szczupak – do 50 cm, sandacz – do 50 cm, okoń – do 15 cm, lin – do 25 cm, węgorz – do 50 cm, sieja – do 35 cm, sum – do 70 cm,
- okresy ochronne wynoszą dla: sandacza – od 1 stycznia do 31 maja, szczupaka – od 1 stycznia do 30 kwietnia, suma – od 1 listopada do 30 czerwca, węgorza – od 15 czerwca do 15 lipca oraz siei – od 15 października do 31 grudnia,
- ryby można łowić całą dobę z brzegu w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada oraz od świtu do zmierzchu z łodzi od 1 czerwca do 30 listopada i z lodu od 1 grudnia do 31 marca.

Na zezwoleniach zamieszczono również odwołanie do strony internetowej Gospodarstwa (www.bartolty.pl), na której zamieszczony został Regulamin Amatorskiego Połowu Ryb GR „Bartolty Wielkie”. W Regulaminie tym wskazano m.in., że:

- obowiązują następujące wymiary ochronne: boleń – do 40 cm, jaź – do 25 cm, jelec – do 15 cm, karaś pospolity – do 25 cm, karp – do 35 cm, kleń – do 25 cm, lin – do 25 cm, miętus – do 30 cm, okoń – do 15 cm, sandacz – do 50 cm, sieja – do 35 cm, sum – do 70 cm, szczupak – do 50 cm, troć jezirowa – do 50 cm, węgorz – do 50 cm,
- obowiązują następujące okresy ochronne: miętus – od 1 grudnia do końca lutego, troć jezirowa – od 1 września do 31 stycznia, sandacz – od 1 stycznia do 31 maja, sieja – od 15 października do 31 grudnia, sum – od 1 listopada do 30 czerwca, szczupak – od 1 stycznia do 30 kwietnia oraz węgorza – od 15 czerwca do 15 lipca.

Ponadto, w Regulaminie określono zasady wędkowania, łowienia ryb spod lodu, stosowania przynęt oraz zasady kontroli i odpowiedzialności wędkujących. Zapisano również, że do kwestii pominiętych w Regulaminie stosuje się przepisy ustawy o rybactwie śródlądowym, Prawa wodnego, rozporządzenia w sprawie połowu ryb, a także postanowienia Regulaminu Amatorskiego Połowu Ryb PZW.

(dowód: akta kontroli str. 133-136)

Ustalono
nieprawidłowości

W opracowanym w Gospodarstwie Regulaminie okres ochronny szczupaka skrócony został do końca kwietnia, tj. o jeden miesiąc w odniesieniu do okresu ochronnego podanego w operatach rybackich (30 czerwca). Wprawdzie koniec okresu ochronnego dla tego gatunku ryby ustalony w Regulaminie pokrywał się ze wskazanym w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie połowu ryb, to jednak według art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym⁴, podstawą prowadzenia gospodarki rybackiej jest operat rybacki. Sporządzający operat mógł zatem zastrzyć warunki prowadzenia gospodarki rybackiej, w tym np. okresy ochronne, w stosunku do podanych w ww. rozporządzeniu.

W ww. Regulaminie zezwolono na połów sandacza w maju, tj. do końca okresu ochronnego ustalonego w ww. rozporządzeniu. W operacie rybackim zaś termin ten uległ skróceniu do „31 kwietnia”.

Piotr Fenicki wyjaśnił, że: „Do tej pory nie zwróciłem uwagi na fakt zaistnienia rozbieżności pomiędzy okresami ochronnymi dla szczupaka wskazanymi w operatach rybackich, a tymi okresami wskazanymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie. Opracowując Regulamin Amatorskiego Połowu Ryb oparłem się na postanowieniach tego rozporządzenia. Byłem również przekonany, że dane zawarte w operatach w tym zakresie były tożsame z okresami wskazanymi w rozporządzeniach. Wskazanie w czterech operatach okresu ochronnego dla sandacza kończącego się z dniem „31 kwietnia” jest wynikiem błędu podczas opracowania tych dokumentów. Okres ochronny dla tego gatunku kończy się z dniem 31 maja. Niezwłocznie zatem podejmę działania w celu sprostowania błędów.”

(dowód: akta kontroli str. 5-31, 79-81 i 133-138)

Opis stanu
faktycznego

4.2. W okresie 2010 r. – I półrocza 2013 r. w obwodach rybackich użytkowanych przez Gospodarstwo, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego nie wprowadził zakazów uprawiania amatorskiego połowu ryb.

(dowód: akta kontroli str. 139)

Jak wykazano w punkcie 3.1. niniejszego wystąpienia, na terenie sześciu obwodów rybackich ustanowione zostały trzy obręby ochronne.

Piotr Fenicki wyjaśnił, że zezwolenia na amatorski połów ryb wydawane są na dane całe jezioro lub wszystkie jeziora użytkowane przez Gospodarstwo. Z obszarów połowów wskazanych w tych zezwoleniach nie wyłącza się obrębów ochronnych. Podanie ich w tych zezwoleniach byłoby wskazówką lokalizacji miejsc chronionych.

(dowód: akta kontroli str. 79-81)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

⁴ Dz. U. z 2009 r. nr 189, poz. 1471 ze zm.

5. Dokumentacja gospodarki rybackiej

5.1. Gospodarstwo prowadziło dokumentację rybacką zgodnie ze wzorami określonymi w rozporządzeniu z dnia 30 września 2003 r. oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 19 lutego 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej⁵ (zwanym dalej „rozporządzeniem z 19 lutego 2013 r.”). Składały się na nią księgi gospodarcze, zestawienia roczne, protokoły zarybień oraz protokoły połowu ryb i raków.

(dowód: akta kontroli str. 140-141)

5.2. Księgi gospodarcze prowadzone były w formie elektronicznej za pomocą aplikacji Aquarius. Dokumentacja w tym zakresie prowadzona była dla każdego jeziora wchodzącego w skład obwodu rybackiego, za wyjątkiem obwodu rybackiego jeziora Pisz. W operacie rybackim prowadzonym dla tego obwodu wskazano, że w jego skład wchodzi siedem jezior, w tym jezioro Kierzlińskie Małe (0,11 ha) i jezioro Kierzlińskie Duże (91,50 ha). Księgi prowadzone były jedynie dla jeziora Kierzlińskiego Dużego, gdzie wykazano jego powierzchnię będącą sumą powierzchni dwóch jezior (91,61 ha).

W myśl postanowień § 6 ust. 4 ww. rozporządzeń, uprawniony do rybactwa prowadzi księgę gospodarczą osobno m.in. dla każdego jeziora. W ustępie 5 zapisano zaś, że w przypadkach uzasadnionych warunkami hydrobiologicznymi obwodu rybackiego, charakterystyką jego ichtiofauny lub innymi czynnikami wymienionymi w operacie rybackim, uprawniony do rybactwa może prowadzić jedną księgę gospodarczą dla łączących się ze sobą jezior.

W operacie rybackim dla tego obwodu zapisano m.in., że jezioro Kierzlińskie Małe jest „w rzeczywistości naturalną, bardzo wypłyconą zatoką jeziora Kierzlińskiego Dużego, połączoną z nim zarośniętym przesmykiem”.

Ustalone
nieprawidłowości

Kontrola wykazała, że księgi gospodarcze sporządzone za lata 2010 – 2012 oraz za I półrocze 2013 r. nie zawierały danych dotyczących wymiaru gospodarczego ryb (niewypełnione pozycje 5 określone we wzorze księgi ustalonym rozporządzeniami z 30 września 2003 r. i 19 lutego 2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 140)

Opis stanu
faktycznego

5.3. Zestawienia roczne sporządzone przez Gospodarstwo określały m.in. dane dotyczące wielkości połowu ryb i raków, amatorskiego połowu ryb oraz informacje zawarte w protokołach zarybień dotyczące materiału zarybieniowego.

Ustalone
nieprawidłowości

Dokumenty te, sporządzone za lata 2010 – 2011 i obejmujące cztery z sześciu obwodów rybackich (Kiermas, Kimkajmskie, Pisz, Kielarskie) nie zawierały natomiast danych dotyczących wskazania osoby sporządzającej zestawienie (poz. 11a) oraz daty ich sporządzenia (poz. 12).

(dowód: akta kontroli str. 140)

Opis stanu
faktycznego

5.4. Protokoły połowu ryb i raków oraz protokoły zarybień sporządzone były i przechowywane w sposób określony w postanowieniach ww. rozporządzeń. W dokumentacji tej określono dane dotyczące m.in. gatunków odłowionych ryb, sortymentu, rodzaju i ilości połowu ryb oraz materiału zarybieniowego.

Ustalone
nieprawidłowości

Nie zamieszczono w niej natomiast adnotacji dotyczących sposobu zagospodarowania lub sposobu w jaki wykorzystane zostaną odłowione ryby. Ponadto miejsca, w których nie było wpisów nie zostały w trwały sposób przekreślone, do czego zobowiązuje § 5 ust. 2 ww. rozporządzeń.

(dowód: akta kontroli str. 140)

⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 326

Piotr Fenicki wyjaśnił, że niewskazywanie w ww. księgach wymiaru gospodarczego ryb, w zestawieniach rocznych za lata 2010-2011 danych dotyczących osoby sporządzającej te dokumenty oraz daty sporządzenia, a także w protokołach połowu ryb i raków danych w zakresie sposobu zagospodarowania wynikało z przeoczenia.

(dowód: akta kontroli str. 79-81)

Opis stanu
faktycznego

5.5. Gospodarstwo sporządziło i przekazało do Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie dane dotyczące prowadzonej przez siebie działalności, stosownie do postanowień art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o rybactwie śródlądowym. Sprawozdania te (RRW-23) za lata 2009, 2010, 2011 i 2012 przekazano do tej jednostki w terminie do 30 maja roku następującego po roku sprawozdawczym.

(dowód: akta kontroli str. 141-150)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Każdorazowe informowanie RZGW o planowanym terminie odłowów i dokonywania zarybień, zgodnie z postanowieniami zawartych umów użytkowania prawa rybackiego.
2. Oznakowanie obrębów ochronnych stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r.
3. Dostosowanie wskazanego w Regulaminie Amatorskiego Połowu Ryb okresu ochronnego szczupaka do postanowień operatów rybackich.
4. Prowadzenie dokumentacji gospodarki rybackiej zgodnie z postanowieniami rozporządzenia z 19 lutego 2013 r.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia października 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie

Kontrolerzy:
Piotr Wanic
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Waldemar Żarnoch
starzy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis